

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ก

ตารางจำแนกวัตถุประสงค์การวิจัย

ตารางแสดงแนวทางการแทรกขอร่วชีวิตอุปสรรคการประสพการประเมินโครงการส่งเสริมการจัดกรรบ้านในลุ่มน้ำแม่ยอก อำเภอดิน จังหวัดลำปาง

วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ย่อย	ประเด็น(คำถาม)	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	วิธีเก็บ	วิเคราะห์
ประมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน	1. ส่งเสริมชาวบ้านเป็นผู้รักษาป่าและใช้ป่าอย่างประหยัด	<p>ประเด็น(คำถาม)</p> <p>1.1 โครงการฯมีกระบวนการส่งเสริมอย่างไร เท่าไรกับใคร (เดือน/ครั้ง)</p> <p>1.2 โครงการใช้อะไรเป็น Input บ้าง</p> <p>1.3 ผลของการส่งเสริมมีอะไรบ้าง</p> <p>1. ชาวบ้านเป็นผู้รักษาป่าทำอะไร ต่างจากเดิมอย่างไร เท่าใด</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤศจิกายน - ความคิดเห็น/ทัศนคติ - ความรู้ <p>จำนวนป่าคุณภาพป่าต่างจากเดิมใหม่ เท่าใด</p> <p>2. ชาวบ้านมีการใช้ป่าอย่างประหยัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - สมุนไพร - ใช้เพื่ออุปโภคบริโภค - ความรู้ด้านการใช้ป่าอย่างประหยัด <p>2.1 อาชีพ</p> <p>2.2 มีรายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>ความรู้ความเข้าใจในด้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการป่า - การพัฒนา/สร้างอาชีพ 	<p>-เอกสาร</p> <p>-เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ</p> <p>-เอกสาร</p> <p>-เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการ</p> <p>-ชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการ</p> <p>-เอกสาร</p> <p>-ชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการ</p> <p>-ชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการ</p> <p>-ชาวบ้านผู้เข้าร่วมโครงการ</p>	<p>-สัมภาษณ์/เอกสาร</p> <p>-สัมภาษณ์/เอกสาร</p> <p>-สัมภาษณ์/สังเกต</p> <p>-แบบสอบถาม</p> <p>-แบบสอบถาม</p> <p>-แบบสอบถาม</p> <p>-แบบสอบถาม</p>	<p>สัมภาษณ์</p> <p>สัมภาษณ์</p> <p>สังเกต</p> <p>ใช้แบบสอบถาม</p> <p>ใช้แบบสอบถาม</p> <p>ใช้แบบสอบถาม</p> <p>ใช้แบบสอบถาม</p>	<p>วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์</p>
	2. ส่งเสริมชาวบ้านมีอาชีพและรายได้ดีขึ้น					
	3. พัฒนาความรู้ความสามารถ					

ภาคผนวก ข
ตารางข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง
(ตารางที่ 7-9)

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและคะแนนการปฏิบัติตัวในด้านการใช้ป่าของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเด็นองค์ความรู้ (N = 333)

การใช้ป่า	ก่อนเข้าร่วมโครงการ		หลังเข้าร่วมโครงการ	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
- ปลุกต้นไม้แทนต้นไม้ที่ตัดไปใช้	2.69	0.93	3.97	0.76
- ใช้ป่าเป็นแหล่งอาหาร	2.68	0.88	3.93	0.71
- ตัดต้นไม้ใหญ่มาทำฟืน	2.34	1.45	3.70	0.90
- นำของป่าหรือสิ่งที่อยู่ในป่ามาใช้	2.63	0.88	3.86	0.73
- ถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย	2.14	1.04	3.61	0.98
- ทำแนวกันไฟป้องกันไฟไหม้ป่า	2.70	0.95	3.98	0.75
- นำสมุนไพรในป่ามาใช้รักษาโรค	2.75	0.95	4.01	0.74
- ใช้ป่าเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	2.55	0.85	3.84	0.79
- ใช้ป่าเป็นแหล่งเก็บน้ำธรรมชาติ	3.11	1.07	4.25	0.83
- ตัดต้นไม้ในป่ามาแปรรูป	2.48	0.99	3.77	1.05

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในด้านการจัดการป่าของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามประเด็นองค์ความรู้ (N = 333)

การจัดการป่า	ก่อนเข้าร่วมโครงการ		หลังเข้าร่วมโครงการ	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
- การนำความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือศาสนาเข้ามาใช้กับป่า เช่น การบวชป่าเป็นการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการอนุรักษ์ป่าไม้	2.66	1.09	4.09	0.79
- การทำแนวกันไฟเป็นการป้องกันไม่ให้ป่าถูกทำลาย	2.68	0.87	4.00	0.69
- การให้ความรู้ หรือฝึกอบรมเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้	2.57	0.90	3.89	0.72
- มีการตั้งเครือข่ายเพื่อช่วยกันรักษาดูแลป่าให้คงอยู่ตลอดไป	2.39	0.90	3.87	0.79
- มีการจัดทำป้ายแนวเขตป่าชุมชนแสดงให้ประชาชนทราบเพื่อป้องกันการบุกรุก	2.68	0.99	4.05	0.73
- มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ปลูกผักพื้นบ้านและไม้ใช้สอยคืนสู่ป่า เพื่อให้เป็นแหล่งอาหารที่ยั่งยืน	2.56	0.90	3.93	0.74
- มีการรณรงค์ให้จัดทำป่าชุมชนเพื่อให้ชาวบ้านได้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าและการใช้ป่าไม้อย่างรู้คุณค่า	2.56	0.90	3.93	0.77
- ปลูกฝังให้เยาวชนเกิดจิตสำนึกหวงแหนป่าและเห็นคุณค่าของป่าไม้	2.64	1.04	3.92	..
- มีการแลกเปลี่ยนความรู้และแนวทางในการอนุรักษ์ป่าระหว่างสมาชิกด้วยกัน	2.31	0.82	3.69	0.82
- มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนป่าชุมชนเพื่อใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบำรุงรักษาป่าและการอนุรักษ์ป่า	2.42	0.96	3.81	0.85

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในด้านการพัฒนาและสร้างอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเด็นองค์ความรู้ (N = 333)

การพัฒนาและสร้างอาชีพ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ		หลังเข้าร่วมโครงการ	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
- การเก็บของป่ามาขาย	2.67	0.92	3.90	0.82
- การนำสิ่งของที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูป	2.32	0.81	3.68	0.82
- ปลูกพืชสมุนไพรในครัวเรือนในที่หัวไร่ปลายนาและในป่าชุมชน	2.54	0.88	3.88	0.75
- การแปรรูปสมุนไพรจำหน่าย	2.33	0.82	3.76	0.79
- ปลูกผักพื้นบ้าน เช่น หน่อไม้ หน่อปลิง เพื่อจำหน่าย	2.47	0.88	3.84	0.80
- สร้างตลาดข้างทางเพื่อจำหน่ายสินค้าที่มีอยู่ในชุมชน	2.29	1.01	3.71	0.93
- มีการส่งเสริมการเพาะเห็ดเพื่อสร้างอาชีพให้แก่ชาวบ้าน	2.35	0.97	3.84	0.85
- มีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปอาหารจำหน่าย	2.24	0.78	3.66	0.81
- จัดเวทีฝึกอบรมเพื่อวิเคราะห์ตลาดและขยายตลาดในการจำหน่ายสินค้า	2.17	0.86	3.61	0.82
- มีการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาอาชีพ	2.45	1.02	3.88	0.85

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็น	ถูก	ไม่ถูก
1. ในป่ามีต้นไม้ใหญ่มากมายที่ขึ้นเองตามธรรมชาติไม่ควรสงวนไว้ควรตัดมาใช้
2. เมื่อตัดต้นไม้ในป่าแล้ว ไม่จำเป็นต้องปลูกทดแทน เพราะต้นไม้ขึ้นได้อีก
3. เมื่อตัดต้นไม้ในป่ามาขายนอกจากจะได้เงินแล้ว ยังได้พื้นที่ไว้ใช้ทำการเกษตรเพิ่มขึ้นด้วย
4. ป่าไม้เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดดินน้ำลำธาร
5. ป่าไม้เป็นแหล่งอาหารที่ยั่งยืนเราไม่ควรจะอนุรักษ์ไว้
6. การตัดต้นไม้ใหญ่มาเผาถ่านเป็นการใช้ไม้ที่คุ้มค่าที่สุด
7. ป่าไม้ช่วยป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
8. ป่าไม้ช่วยรักษาความชุ่มชื้นของดิน
9. การอนุรักษ์ป่าเป็นการช่วยป้องกันการสูญพันธุ์ของปลัดขีป่าได้อีกทางหนึ่ง
10. ป่าไม้ช่วยให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล
11. การถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยเป็นการใช้ป่าไม้ที่ถูกต้อง
12. การจุดไฟเผาป่าเพื่อเก็บฝักหวานหรือของป่าอื่น ๆ มาขายเป็นการกระทำที่ถูกต้อง
13. ดินไม้ช่วยทำให้อากาศบริสุทธิ์
14. การทำแนวกันไฟเป็นการป้องกันไม่ให้ป่าไม้ถูกทำลาย
15. ป่าไม้ไม่สามารถเป็นแนวกันลมเพื่อช่วยป้องกันและลดความรุนแรง การปะทะลมพายุก่อนพัดเข้าถึงหมู่บ้าน
16. ป่าไม้ช่วยลดหรือชะลอความรุนแรง ความรวดเร็วของการระบาดของแมลงศัตรูพืชและโรค
17. ป่าไม้ไม่สามารถรักษาความสมดุลของธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพได้
18. ป่าไม้เป็นแหล่งพืชสมุนไพรหลายชนิดที่ใช้เป็นยารักษาโรคต่าง ๆ
19. ป่าชุมชน คือ ป่าที่ชุมชนเป็นผู้จัดการดูแลร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์และความต้องการใช้ประโยชน์จากป่าเหมือนกัน
20. ควรมีการปลูกต้นไม้ในบริเวณป่าเสื่อมโทรม เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าให้มากขึ้น

ประเด็น	ก่อนเข้าโครงการ					หลังเข้าโครงการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ด้านการพัฒนาและสร้างอาชีพ 3.1 การเก็บของป่ามาขาย 3.2 การนำสิ่งของที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูป 3.3 ปลูกพืชสมุนไพรในครัวเรือน ที่หัวไร่ ปลายนาและในป่าชุมชน 3.4 การแปรรูปสมุนไพรจำหน่าย 3.5 ปลูกผักพื้นบ้าน เช่น หน่อไม้ หน่อปลิง เพื่อจำหน่าย 3.6 สร้างตลาดข้างทางเพื่อจำหน่ายสินค้าที่มีอยู่ ในชุมชน 3.7 มีการส่งเสริมการเพาะเห็ดเพื่อสร้างอาชีพให้ แก่ชาวบ้าน 3.8 มีการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปอาหารจำหน่าย 3.9 จัดเวทีฝึกอบรมเพื่อวิเคราะห์ตลาดและขยาย ตลาดในการจำหน่ายสินค้า 3.10 มีการฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อหาแนวทางใน การพัฒนาอาชีพ										

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

แบบสัมภาษณ์การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน
โดยองค์กรชาวบ้านในกลุ่มน้ำแม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง

คำชี้แจง โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใดในโครงการฯ
.....
3. ท่านเข้าร่วมโครงการมาเป็นระยะเวลา ปี
4. ทำไมท่านถึงเข้าร่วมโครงการนี้
.....
.....
.....
5. ก่อนเข้าร่วมโครงการท่านประกอบอาชีพอะไร
.....
6. ท่านมีรายได้เฉลี่ยต่อปีประมาณ บาท
7. หลังจากที่ท่านเข้าร่วมโครงการแล้วปัจจุบันนี้ท่านประกอบอาชีพอะไร
.....
8. ท่านมีอาชีพเสริมหรือไม่ ถ้ามีท่านประกอบอาชีพอะไร และมีรายได้เฉลี่ยต่อปีประมาณเท่าใด
.....
.....
9. ท่านคิดว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อท่านและส่วนรวมอย่างไรบ้าง
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก จ
สรุปโครงการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนโดยองค์กรชาวบ้านในลุ่มน้ำแม่มอก
อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง โดยย่อ

สรุปย่อแบบเสนอโครงการ

(ฟอร์มสกต.001)

กองทุนเพื่อการลงทุนในสังคม

“กองทุนชุมชน”

ธนาคารออมสิน

แบบฟอร์มนี้ เป็นส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลขององค์กรผู้เสนอโครงการสนับสนุนงบประมาณ จาก “กองทุนชุมชน” หรือกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม บริหาร โดยธนาคารออมสิน ดังนั้น จึงขอให้องค์กรผู้เสนอ กรอกข้อมูล พร้อมการอธิบายอย่างชัดเจนและหากเนื้อหาไม่พอ ให้เขียนในกระดาษอื่นได้ เพราะว่ามีข้อมูลต่าง ๆ นี้จะเป็นส่วนสำคัญ ในการพิจารณากลับกรองเพื่อสนับสนุนโครงการต่อไป (ถ้าไม่ชัดเจน ขอความกรุณาติดต่อฝ่ายส่งเสริมและเผยแพร่ โทร.299-9121)

<ol style="list-style-type: none"> ชื่อโครงการ ส่งเสริมการจัดการป่าโดยองค์กรชาวบ้านในกลุ่มน้ำแม่มอก ชื่อองค์กรผู้เสนอโครงการ เครือข่ายป่าชุมชนกลุ่มน้ำแม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง ที่อยู่และที่ตั้งของโครงการที่สามารถติดต่อได้ 88/1 หมู่ 3 บ้านกุ่มเนิ้ง ต.แม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง โทรศัพท์ (054)229036 ชื่อผู้แทนองค์กรที่ติดต่อได้สะดวก นายฉล้า โนปิง ที่อยู่ 88/1 หมู่ 3 บ้านกุ่มเนิ้ง ต.แม่มอก อ.เถิน จ.ลำปาง โทรศัพท์ (054)229036 หรือ โทรศัพท์และ โทรสารฝากที่ คุณมานพ ศิริภูวคต (054) 291212 ลักษณะและประเภทของโครงการที่เสนอรับการสนับสนุน (ตามที่ระบุในแผ่นพับกองทุน) <ul style="list-style-type: none"> ☐ การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน ☐ สวัสดิการและสวัสดิภาพของชุมชน ☐ การอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ☐ การเสริมสร้างความสามารถของชุมชนและการสร้างเครือข่าย จำนวนและประเภทของกลุ่มเป้าหมายในโครงการที่เสนอที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ(ตอบได้หลายข้อ) <ul style="list-style-type: none"> ☐ คนจน (ผู้มีรายได้น้อย จำนวน 8,208 คน ☐ คนพิการ 104 คน ผู้กลับสู่ภูมิลำเนา(คนว่างงานที่ถูกปลดจากงาน)จำนวน 595 คน ผู้หญิง 2187 คน คนว่างงาน จำนวน ประมาณ 3,000 คน อื่น ๆ (ผู้สูงอายุ) จำนวน 756 คน สมาชิกในชุมชน (โดยรวม) จำนวน 8208 คน ชาย 4,021 คน / หญิง 4187 คน งบประมาณของโครงการนี้ รวมทั้งหมด 1,990,016 บาท แยกเป็น ชุมชนสมทบร้อยละ 10 เป็น เงิน แรงงาน วัสดุ งบประมาณที่ชุมชนสมทบ 334,100 บาท ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนชุมชน 1,655,916 บาท โครงการนี้มีสมาชิก/ชาวบ้าน ได้มีส่วนร่วมในการทำแผนงาน จำนวน 47 คนร่วมแสดงความคิดเห็น 750 คน 	<p>สำหรับ เจ้าหน้าที่</p>
---	-------------------------------

ผู้กรอกแบบฟอร์มโครงการ	นายฉล้า โนปิง และคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชน นายมานพ ศิริภูวคต เป็นผู้พิมพ์
------------------------	---

(ฟอร์ม มสกต.002)

“กองทุนชุมชน”

ธนาคารออมสิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลองค์กรชุมชน/องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น/สถาบันในชุมชน

- 1.1 ชื่อโครงการ เครือข่ายป่าชุมชนลุ่มน้ำแม่เม็ก
- 1.2 องค์กรก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2538 มีคณะกรรมการร่วมก่อตั้ง จำนวน 16 คน จาก 7 หมู่บ้าน
- โดยการริเริ่มเอง โดยการแนะนำของหน่วยงาน องค์กรพัฒนาเอกชน
มีสมาชิกร่วมก่อตั้ง จำนวน 400 คน ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 8208 คน
- 1.3 ลักษณะขององค์กร (สามารถตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- องค์กรระดับกลุ่ม/ชุมชน/หมู่บ้าน องค์กรบริหารส่วนตำบล(อบต.) สุขาภิบาล เทศบาล
- สถาบันในชุมชน เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด
- องค์กรเครือข่าย ระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค ประเทศ
- มีจำนวนองค์กรสมาชิก กลุ่มเป้าหมายหลัก 11 หมู่บ้านและ 1 กลุ่ม / กลุ่มเป้าหมายขยาย 8 หมู่บ้าน
- 1.4 สถานภาพขององค์กรในปัจจุบัน
- องค์กรที่กฎหมายรับรอง (นิติบุคคล) องค์กรไม่เป็นทางการ
- อื่น ๆ (ระบุ) องค์กรชาวบ้าน
- 1.5 รายละเอียดขององค์กรในปัจจุบัน
- คณะกรรมการ จำนวน 42 คน (มีกรรมการเก่า 12 คน กรรมการใหม่ 30 คน)
- มีระบบการหมุนเวียนคณะกรรมการ ไม่มี มี ถ้ามีวาระกรรมการ 2 ปี
- โดยวิธีการใด เลือกตั้ง แต่งตั้ง อื่น ๆ (อธิบายเพิ่มเติม)
-
-
- สมาชิกมีจำนวน 1,964 ครอบครัว 8,208 คน มีการรับสมัครสมาชิก มี ไม่มี
- โดยวิธีการใด 1. แบบสมัครใจ โดยเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าไม้ร่วมกันว่าป่าเป็นแหล่งอาหาร
และน้ำที่สำคัญ
2.
- ประเภทของสมาชิก องค์กร ครอบครัว ราษฎร อื่นๆ ระบุ
-

1.6 องค์กรของท่านมีการร่วมมือหรือประสานงานกับหน่วยงานใดบ้างและอย่างไร โปรดระบุชื่อหน่วยงานและ กิจกรรมที่ร่วมมือกัน (ตอบได้หลายข้อ)

หน่วยงานราชการ

1. สำนักงานป่าไม้เขตภาคลำปาง / พัฒนาชุมชนอำเภอ / สถาบันราชภัฏลำปาง
2. สำนักงานป่าไม้อำเภอ / กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก.วิทยาศาสตร์ฯ

องค์กรพัฒนาเอกชน

1. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
2. โครงการพัฒนาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำวัง

หน่วยงานทางสังคมหรือสาธารณประโยชน์อื่น ๆ

1. เครือข่ายป่าชุมชนภาคเหนือ
2. เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกภาคเหนือ

1.7 วัตถุประสงค์ขององค์กร

1. เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านที่มีหมู่บ้านอยู่ใกล้เขตป่าสงวนหรือป่าอนุรักษ์ ได้กลายมาเป็นผู้ที่รักษาป่าหรือใช้ป่าอย่างประหยัด และยั่งยืน ในรูปแบบของป่าชุมชน แทนการตัดไม้ทำลายป่าในรูปแบบเดิม
2. เพื่อส่งเสริม/คิดค้นหาอาชีพใหม่ ๆ และพัฒนาอาชีพดั้งเดิมให้สามารถนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างไม่เดือนร้อนทดแทนรายได้จากการตัดไม้ทำลายป่า
3. พัฒนาความรู้ความสามารถชาวบ้านให้มีความรู้เท่าทันในเรื่อง การเมือง เศรษฐกิจและสังคม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านของตนต่อไป

1.8 กิจกรรมและผลงานที่ผ่านมาขององค์กร

ชื่อกิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	แหล่งทุน สนับสนุน
1. จัดประชุมสัมมนาให้การศึกษา เรื่อง ป่าชุมชนแก่สมาชิก	- จัดประชุม/สัมมนาทุกหมู่บ้านและประชุมผู้แทนเครือข่าย	- ชาวบ้าน ออกค่า อาหารเอง
2. ทำป่าชุมชนใน 9 หมู่บ้าน	- ประชุมชาวบ้านหาความเห็นร่วมกัน/ออกกฎระเบียบ ร่วมกัน/ตั้งคณะกรรมการร่วมกัน/ กำหนดแนวเขตป่าที่จะรักษาร่วมกัน/ แจ้งให้หมู่บ้านอื่น ๆ ทราบ /ทำป้ายแสดงแนวเขตร่วมกัน/ป้องกันไฟป่า ร่วมกัน/ลดการตัดไม้ลงให้มากที่สุด	ชาวบ้านออกค่า อาหารเอง
3. รณรงค์เลิกตัดไม้ทำลายป่า	- กรรมการป่าชุมชนแต่ละหมู่บ้าน จะทำการประกาศและประชาสัมพันธ์ ตามงานในโอกาสต่าง ๆ ที่ชุมชนมีงาน	ไม่ต้องใช้งบประ มาณ
4. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ 6 หมู่บ้าน การเพาะเห็ด/การทำกล้วยอบและ เกษตรผสมผสาน	- ร่วมกันปรึกษาหารือถึงการประกอบอาชีพที่มีความเหมาะสมกับชุม ชนและตลาดต้องการ - หาของป่าขายสร้างรายได้ทดแทนการตัดไม้จากป่า	ไม่ต้องใช้งบประ มาณ
5. พบ.ป่าชุมชน	- ร่วมกับเครือข่ายป่าชุมชนภาคเหนือ ผลักดัน พบ.ป่าชุมชน ฉบับที่ ให้ชาวบ้านสามารถดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าได้ - ดำเนินการให้ได้ว่าหมื่นคน เพื่อผลักดันให้รัฐออกกฎหมายที่ ประชาชนต้องการ ตามรัฐธรรมนูญกำหนด	ชาวบ้านออกค่าถ่าย เอกสาร

ผลงานและประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.9.1 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการที่ชุมชนและสมาชิกถือเป็นความสำเร็จและพอใจ

- 1.7 การรณรงค์ให้ชุมชนลดการแปรรูปไม้เถื่อนขาย ได้เป็นผลสำเร็จที่น่าพอใจมาก จากผู้แปรรูปไม้ประมาณ 100% ปัจจุบันนี้มีเพียงประมาณ 15%
- 1.8 ทดลองทำการเพาะเห็ดและทำกล้วยอบ ประสบผลสำเร็จในเรื่องรูปแบบ คุณภาพ และการตลาดไม่มีปัญหา
- 1.9 ชาวบ้านมีความสนใจในการประชุม ตั้มมมา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร กว่าแต่ก่อนมาก ไม่เรียกร้องค่าเบี่ยเลี้ยงการประชุมอย่างที่เคยผ่านมา
- 1.10 มีชุมชนอื่นจากต่างจังหวัด และนักธุรกิจ นักวิชาการ ในพื้นที่มาดูงาน การรักษาป่าของชาวบ้านเป็นระยะ
- 1.11 ชาวบ้านมีความสามัคคีกันมากขึ้น
- 1.12 ชาวบ้านพบว่าการพึ่งพาอาศัยรายได้จากป่า ไม่จำเป็นต้องตัดไม้สักมาแปรรูปขายอย่างเมื่อก่อนก็สามารถพึ่งพาได้

1.9.2 ตัวอย่างกิจกรรมขององค์กรที่ทำสำเร็จ

- 2.1 การทำแนวเขตป่าชุมชน ได้ใน 11 หมู่บ้าน
- 2.2 การออกกฎระเบียบป่าและชาวบ้านสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบได้บ้างตามสมควรมีความเข้มแข็งในแต่ละบ้านต่างกันไป
- 2.3 การทดลองเพาะเห็ดนางฟ้านางรมย์และการตลาดสำเร็จ
- 2.4 การทดลองทำกล้วยอบ จนประสบผลสำเร็จทั้งในคุณภาพและการตลาด

1.9.3 หน่วยงานภายนอกชุมชนที่สนับสนุนองค์กรของท่านด้วยดีมีใครบ้าง

- 3.1 องค์กรพัฒนาเอกชน (โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม)
- 3.2 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 3.6 สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.)
- 3.7 มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ

1.9.4 การบริหารจัดการ การเงิน การควบคุมและการตรวจสอบในองค์กรของท่านเป็นอย่างไร

- 4.1 มีกรรมการในการเบิกจ่าย 2 ใน 3 มีกรรมการฝ่ายบัญชีแยกจากฝ่ายการเงินเพื่อตรวจสอบการใช้จ่าย
- 4.2 ประธานมีอำนาจสั่งจ่ายได้ 300 บาท ถ้ามากกว่านั้นต้องให้มติของกรรมการเครือข่าย 2 ใน 3
- 4.3 เปิดโอกาสให้สมาชิกตรวจสอบได้ตลอดเวลา มีการแจ้งยอดค่าใช้จ่ายทุกครั้งที่มีการประชุมประจำเดือนพร้อมสมุดฝากแสดงรายละเอียด (เป็นแนวที่ กรรมการเครือข่ายได้วางร่วมกัน แต่ในความเป็นจริงที่ผ่านมาเครือข่ายชาวบ้านยังไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจากที่ใดมาก่อนเลย)

1.9.5 องค์กรของท่านเคยกู้เงินจากภายนอกองค์กรท่านมีประวัติการชำระหนี้เป็นอย่างไร

- 5.1 ไม่เคยกู้

1.10 สมาชิกและองค์กรสามารถมีส่วนร่วมกับองค์กรชุมชนในกิจกรรมใดบ้างอย่างไร

กิจกรรม	วิธีการเข้าร่วมของสมาชิกและชุมชน
1. การทำแนวเขตป่าชุมชน	- สมาชิกแต่ละหมู่บ้าน ไปร่วมทำแนวเขตป่าชุมชนตามบ้านของตน
2. การป้องกันไฟป่า	- สมาชิกป่าชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน ไปร่วมกันทำแนวกันไฟและ ไปดับเมื่อเห็นไฟไหม้
3. การรณรงค์เลิกการตัดไม้ทำลายป่า	- เข้าร่วมการประชุมเดือน ทุกครั้งเพื่อรับรู้ข่าวสารใหม่ ๆ และร่วมกันแสดงความคิดเห็นและลงมติในการกำหนดแผนงานต่อไป
4. การส่งเสริมอาชีพ	- สมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างเตรียมการเข้าร่วม โครงการทำกล้วยอบ การเพาะเห็ด และการเพาะพันธุ์กล้าไม้พื้นเมือง การปลูกกล้วยน้ำว้าในที่ดินว่างเปล่า
5 ร่วมกันผลักดัน พรบ. ป่าชุมชน	- ส่งตัวแทนเครือข่ายฯ ไปร่วมฝึกอบรม สัมมนาและเรียกร้อง พรบ.ร่วมกับเครือข่ายป่าชุมชนภาคเหนือ

1.11 ปัจจุบันองค์กรมีการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอะไรบ้างและได้รับการสนับสนุนจากที่ใดบ้าง

ชื่อ โครงการหรือกิจกรรม	งบประมาณที่ได้รับ	หน่วยงานที่สนับสนุน
1. เดินตรวจป่าเป็นระยะ ๆ ความถี่ ห่างต่างกันตามแต่ฤดูและสถานการณ์	- ชุมชนออกกันเอง	
2. ประชุมคณะกรรมการเครือข่ายฯ อย่างต่อเนื่อง	- ค่าเดินทางตามการใช้จ่ายจริง - ค่าอาหารตามการใช้จ่ายจริง	- องค์กรพัฒนาเอกชน
3. ผลักดัน พรบ. ป่าชุมชนร่วมกับสมาชิกป่าชุมชนภาคเหนือ	- ค่าเดินทางตามการใช้จ่ายจริง เช่น ไปประชุม ที่เชียงใหม่/พะเยา/เชียงราย	- สมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนสนับสนุนเป็นงบที่ได้จากการทำฝั่วมาร่วมกันของเครือข่าย
4. ทดลองอาชีพการเพาะเห็ด	-30,000บาท	-องค์กรพัฒนาเอกชน
5. การอบกล้วย	1. จำนวน 7,000 บาท ใช้ทำเตา 2. จำนวน 15,000 บาท	1. ได้จากการทำฝั่วมาร่วมกันของกรรมการป่าชุมชน บ้านกลุ่มเนิ่ง 2. NGO สนับสนุนที่บ้านสันป่าม่อน
6. ศึกษาและแปรรูปสมุนไพร	300,000 บาท	สถานีอนามัยบ้านกลุ่มเนิ่ง/องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหิดล สนับสนุนข้อมูลข่าว

1.12 รายละเอียดขององค์กร

1.12.1 รายชื่อคณะกรรมการมีใครบ้าง (ระบุตำแหน่งด้วย)

คณะกรรมการบริหารงานเครือข่ายป่าชุมชนกลุ่มน้ำแม่มอก

ประธาน 1. นายกล้า โนบิง (ที่ปรึกษาป่าชุมชนกลุ่มน้ำแม่มอก)

รองประธาน 2. นายสงวน สมหาญวงศ์ (ประธานป่าชุมชนบ้านห้วยริน)

3. นายเจริญ สายนวล (ประธานป่าชุมชนบ้านกุ่มเฌ็ง)

เลขานุการ 4. นายสุริยัน สมหาญวงศ์ (รองประธานป่าชุมชนบ้านเด่นอุดม)

ผู้ช่วยเลขานุการ 5. นางมยุเรศ แลวงค์นิต (เลขากลุ่มอาชีพกล้วยอบบ้านสันป่ามอน)

เหรัญญิก 6. นายมูล เทือกมล (เหรัญญิกป่าชุมชนบ้านท่าเวียง)

กรรมการ (ตัวแทนหมู่บ้านละ 3 คน มีรายชื่อต่อไปนี้)

1. บ้านกุ่มเฌ็ง

7. นายแก้ว อินพรม

2. บ้านเด่นอุดม

8. นางทองค้วน แก้วเดชะ 9. นายบุญธรรม วงเวียน

3. บ้านปางอ้า

10. นายรับ เครื่องทุก

11. นายทา ศรีวิชัย

12. นายทา สุริยะมณี

4. บ้านแม่เสลม

13. นายสม ปีกคำ

14. นายสวาท สายด้วง

15. นายพรสิทธิ์ สายนวล

5. บ้านชัยชุมพู่

16. นายทวน สุนันตะ

17. นายบุญส่ง จินามูล

18. นายมวน สายด้วง

6. บ้านท่าเวียง

19. นายสำราญ แสงทอง

20. นายलगว ศรีวิชัยวงศ์

7. บ้านห้วยริน

21. นายดาวคะนอง กันทะวงศ์ 22. นายแก้ว แก้วปุก

8. บ้านหนองหอย

23. นายสุชาติ เครือแดง

24. นายสุบิน กันทะสอน

25. นายวีระพงษ์ ศรีวิชัยวงศ์

9. บ้านแม่หมอหัวน้ำ

26. นายอุ้นเรือน ศิริจันทร์

27. นายรัตน์ ดวงตา

28. นายณรงค์ ปิงธิ

10. บ้านห้วยเตาปูน

29. นายจำเนียร วงศ์เชื่อนแก้ว 30. นายกัลยา สุริยะมณี

31. นายสมเกียรติ วงศ์เชื่อนแก้ว

11. บ้านสันป่ามอน

32. นางมาลี ปิงธิ

33. นางจันทิ ศิริจันทร์

12. ชมรมผู้ผลิตยาสมุนไพรแม่หมอก

34. นายโท มูลนันตะ

35. นายสุธรรม เทือกจันทร์คำ

1.12.2 รายชื่อผู้ดำเนินงานมีไครบ้าง (ระบุตำแหน่ง)

1. นายจล้า โนปิง 2. นายสงวน สมหาญวงศ์ 3. นายเจริญ สายนวล 4. นายสุริยัน ทราชคำ 5. นายมูล เทือกมล

6. นายต่อม เมหาพาย 7. นายเที่ยง สิทธิเสนา 8. นายทา ศรีวิชัย 9. นางมยุเรศน์ แลวงค์นิต

10. นายจำเนียร วงศ์เชื่อนแก้ว 11. นายलगว ศรีวิชัยวงศ์ 12. นางมาลี ปิงธิ 13. นายอุ้นเรือน ศิริจันทร์

1.17 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการทำอะไรบ้าง

1. ร่วมคิดและสร้างสรรกิจกรรมใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อทำให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ในแต่ละหมู่บ้าน

2. แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันระหว่างหมู่บ้าน และเข้าไปช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่หมู่บ้านที่มีปัญหา

3. บริหารงบประมาณและดูแลระเบียบการจัดการป่าชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน

4. ประสานงานกับเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อผลักดันให้มีการออก พรบ.ป่าชุมชน(ฉบับ กนภ.)

5. เป็นหน่วยเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างองค์กรภายนอกกับสมาชิกป่าชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน ให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ต่าง ๆ และแนวทางในการจัดการป่าของทางราชการ

6. สนับสนุนให้สมาชิกมีการพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ทดแทนการตัดไม้ทำลายป่า

7. ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่น เช่น อบต. เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนาอาชีพและการรักษาป่าของชุมชนร่วมกัน

ส่วนที่ 2 ความเป็นมาและข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญของโครงการ

2.1 ชื่อโครงการ ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนโดยองค์กรชาวบ้านในกลุ่มน้ำแม่มอก

2.2 พื้นที่และขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ

โครงการครอบคลุมพื้นที่ ดังนี้

ระดับชุมชน จำนวน 19 หมู่บ้าน ในตำบลแม่มอก 8 หมู่บ้าน และตำบลเวียงมอก 11 หมู่บ้าน

พื้นที่หลัก 11 หมู่บ้าน

ตำบลแม่มอก 4 หมู่บ้าน

1) บ้านกุ่มเนิ้ง หมู่ที่ 3	2) บ้านเด่นอุดม หมู่ที่ 7
3) บ้านแม่มอกหัวน้ำ หมู่ที่ 1	4) บ้านสันป่ามอญ หมู่ที่ 5

ตำบลเวียงมอก 7 หมู่บ้าน

1) บ้านห้วยริน หมู่ที่ 1	2) บ้านท่าเวียง หมู่ที่ 2
3) บ้านปางอ้า หมู่ที่ 4	4) บ้านแม่เสลม หมู่ที่ 6
5) บ้านชัยชุมพู่ หมู่ที่ 10	6) บ้านหนองหอย หมู่ที่ 8
7) บ้านห้วยเตาปูน หมู่ที่ 11 (อยู่ในระหว่างแยกหมู่บ้านจากหมู่ที่ 4)	

พื้นที่ขยาย 8 หมู่บ้าน

ต.แม่มอก 4 หมู่บ้าน

1) บ้านสะพานหิน หมู่ที่ 4	2) บ้านทุ่งเกาะหลวง หมู่ที่ 8	3) บ้านแม่มอกกลาง	4) บ้านแม่มอกใต้

ต.เวียงมอก 4 หมู่บ้าน

1) บ้านสะเลียมหวาน หมู่ที่ 3	2) บ้านท่าเกวียน หมู่ที่ 7	3) บ้านหอรบ หมู่ที่ 9	4) บ้านแม่พู่ หมู่ที่ 5

รายชื่อตำบล

1. ตำบลแม่มอก

2. ตำบลเวียงมอก

ระดับอำเภอ จำนวน 1 อำเภอ ในจังหวัดลำปาง

รายชื่ออำเภอ อำเภอเถิน

2.3 ประวัติความเป็นมาของโครงการ

เครือข่ายป่าชุมชนกลุ่มน้ำแม่มอก พัฒนามาจากกลุ่มรักษาป่า ในรูปของป่าชุมชน จากหมู่บ้านต่าง ๆ ใน 2 ตำบล ได้แก่ตำบลแม่มอก ได้แก่ตำบลเวียงมอก ซึ่งเป็นตำบลที่อาศัยอยู่ในเขตลุ่มน้ำเดียวกัน ป่าต้นน้ำเดียวกัน โดยที่ ต.แม่มอก มีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ตามสองฝั่งห้วยแม่มอก ทั้งหมดจำนวน 8 หมู่บ้านที่ชุมชนมีความพร้อมในการจัดการป่า โดยองค์กรชาวบ้านเองอยู่ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ 1. บ้านเด่นอุดม /2. บ้านกุ่มเนิ้ง และรวมกันเป็นกลุ่มเกษตรทางเลือก 2 หมู่บ้าน ได้แก่ 1. บ้านสันป่ามอญ /2. บ้านแม่มอกหัวน้ำ ตำบลเวียงมอกมีหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บริเวณสองฝั่งห้วยแม่มอกทั้งสิ้น จำนวน 11 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถจัดการดูแลรักษาฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากป่าได้ 8

หมู่บ้าน ได้แก่ 1. บ้านหนองหอย/2. บ้านห้วยริน/3.บ้านท่าเวียง/4.บ้านปางอ้า/5.บ้านแม่เสลม/6.บ้านชัยขุมภู/7.บ้านห้วยเตาปูน

สาเหตุที่ชาวบ้านได้เริ่มให้ความสนใจการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้เพราะว่าที่ผ่านชาวบ้านในตำบลแม่มอก/เวียงมอก ประมาณ 80% ของทั้งสองตำบลจากประชากรทั้งหมด 3600 ครอบครัว(ประชากร 15,349 คน) จะมีรายได้จากการแปรรูป ไม้สักขายและหาของป่าขายมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ประมาณ 3 ชั่วอายุคน จนได้ชื่อว่าเป็นเขตที่การตัดไม้เถื่อนมาที่สุด 1 ใน 5 แห่งของจังหวัดลำปาง(อ.จาว/วังเหนือ/เถิน แม่เมาะ) ผลจากการทำไม้อย่างรุนแรงทั้งจากคนภายในชุมชนเอง และคนจากภายนอกทำให้ป่ามีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรมของป่า สัตว์ป่าก็ลดน้อยไม่เพียงพอต่อการหาที่อยู่หากิน ที่สำคัญทำให้ลำห้วยแม่มอก ที่เคยอุดมสมบูรณ์ หล่อเลี้ยงชาวบ้านมาตลอดปี เกิดมีปัญหาน้ำขาดแคลนน้ำจืดไม่สามารถใช้เป็นน้ำ อุปโภคบริโภคแก่หมู่บ้านที่อยู่ปลายน้ำได้ และได้มีองค์กรเอกชนเข้ามาทำงาน ในพื้นที่ในปี พ.ศ.2533 ได้เปรียบเทียบให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นและจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำการรณรงค์หาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาร่วมกับชาวบ้าน

จนในที่สุด ได้เกิดหมู่บ้านที่มีความพร้อม และเห็นด้วยกับการลดการตัดไม้ทำลายป่าและการป้องกันคนจากหมู่บ้านอื่นเข้ามาตัด ไม้ในพื้นที่หมู่บ้านของตน จำนวนหนึ่งได้แก่บ้านห้วยริน ต.แม่มอก และได้ร่วมมือร่วมใจกันทำป่าชุมชนขึ้นมาในเดือนสิงหาคม 2535 และสามารถเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนอื่น ๆ ได้อย่างชัดเจนจึงมีการขยายหมู่บ้านที่ทำการรักษาป่าเพิ่มขึ้น เป็น 4 หมู่บ้าน ได้แก่บ้านเด่นอุดม/บ้านกุ่มเม็ง/บ้านท่าเวียง และหมู่บ้านดังกล่าวได้รวมตัวกันเป็นเครือข่ายช่วยเหลือกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ปัญหา ร่วมกันและทำการร่วมทุนและร่วมคน จัดพิธีกรรมในการรักษาป่า เช่น บวชป่าและการปลูกป่า การทำแนวเขาป่าชุมชน การเดินตรวจแนวเขตป่า และการผลักดัน พรบ.ป่าชุมชน และทำการรณรงค์ให้มีหมู่บ้านที่ชาวบ้านรักษาป่าในรูปแบบของป่าชุมชนเพิ่มขึ้น

ต่อมาจึงได้มีหมู่บ้านที่ทำป่าชุมชนเพิ่มขึ้น ได้แก่ บ้านแม่เสลม/บ้านปางอ้า/บ้านชัยขุมภูและบ้านห้วยเตาปูนเกิดขึ้นมาดังปัจจุบันและหมู่บ้านเหล่านี้ก็ได้รวมตัวกันเป็นเครือข่ายป่าชุมชนอย่างเป็นทางการ มีคณะกรรมการบริหาร และกำหนดกิจกรรมในการดำเนินงานอย่างเป็นทางการเป็นต้นเป็นต้นในเดือนพฤษภาคม ปีพ.ศ. 2538 และมีกิจกรรมทำร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง

2.4 ให้เล่าถึงขั้นตอนและวิธีการพัฒนาโครงการนี้ และมีบุคคลหรือหน่วยงานใดทั้งภายในและภายนอกชุมชน เข้ามาเกี่ยวข้องบ้างและเกี่ยวข้องอย่างไร.....

ในโครงการนี้มีผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย แต่ส่วนใหญ่มาในนามส่วนบุคคล มาเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านให้การปรึกษาเสนอแนะข้อคิดเห็น ทั้งในแง่การคิดกิจกรรมที่มีความเป็นไปได้ในแง่เทคนิคการเขียนโครงการที่ดีและในแง่การระดมแนวคิดจากสมาชิก

1. องค์กรพัฒนาเอกชน	โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ปรึกษาและช่วยพัฒนาโครงการ
2. ผศ.เสาวภา พรศิริพงษ์	สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท เป็นที่ปรึกษาและช่วยพัฒนาโครงการ
3. อ.ชิต เปานิล	อาจารย์และเลขาธิการผู้เชี่ยวชาญเรื่องสมุนไพร มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นที่ปรึกษาและช่วยพัฒนาโครงการ
4. ศ.วงศ์สถิต ฉั่วสกุล	อาจารย์และเลขาธิการผู้เชี่ยวชาญเรื่องสมุนไพร มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นที่ปรึกษา
5. นายชุมพล ดวงควงค์	เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบ้านกุ่มเม็งเป็นที่ปรึกษาและช่วยพัฒนาโครงการ
6. นายอุดม วงศ์แคะหล้า	ครูโรงเรียนบ้านท่าเวียง เป็นที่ปรึกษาและช่วยพัฒนาโครงการ
7. คร.ปรีชา อุปโยคิน	อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นที่ปรึกษาและช่วยพัฒนาโครงการ

8. นายเอกชัย ปิ่นแก้ว นักวิจัยเรื่องสมุนไพรรักษาที่ ต.แม่เม็ก เป็นที่ปรึกษาและพัฒนาโครงการ

2.5 การประสานความร่วมมือกับเครือข่ายองค์กรหรือการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการวางแผนและจัดทำโครงการ

ไม่มี มีความร่วมมือหลายฝ่ายกับใครบ้าง (ระบุ).....

1.....มีความร่วมมือกับหลายฝ่าย ตามข้อ 1.6 และ ข้อ 2.4.....

2.6 ข้อมูลและลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนหรือคนในพื้นที่เป้าหมายของโครงการ

1. จำนวนครอบครัว 1,964 ครอบครัว จำนวนประชากร 8,202 คน

2. การประกอบอาชีพ (ประมาณตัวเลขที่พอทราบ)

- อาชีพหลัก 1. ทำนา จำนวน 1,964 ครอบครัว

2. จำนวน..... ครอบครัว

- อาชีพรอง 1. รับจ้างทั่วไป จำนวน 1,964 ครอบครัว

2. จำนวน..... ครอบครัว

2.7 กลุ่มบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์และปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบัน

	ชาย(คน)	หญิง(คน)	รวม
1. คนจนผู้มีรายได้น้อย	4,021	4,187	8,202
2. คนพิการ			174
3. ผู้หญิง		4,187	4,187
4. คนว่างงาน	1,500	1,500	3,000
5. คนว่างงานมาจากที่อื่น			595
6. ผู้สูงอายุ			756

ส่วนที่ 3 รายละเอียดของโครงการและผู้รับประโยชน์จากโครงการ

3.1 สภาพและปัญหาสำคัญของชุมชนที่เป็นรากฐานของการจัดทำโครงการ

ปัญหาและสาเหตุ 1. โดยธรรมชาติแล้วชาวบ้านที่นี้ทั้งหมดมีรายได้หลักจากการตัดไม้แปรรูปและการเผาถ่านขาย แต่หลังจากลดการตัดไม้ทำลายป่าลงแล้ว ชาวบ้านก็ไม่มีรายได้จากทางอื่นอีก ทำให้มีความเป็นอยู่ที่ยากลำบากมาก ในระยะสั้นสามารถอาศัยหากินอยู่กับป่าได้ แต่ไม่สามารถที่จะสร้างเป็นฐานทางเศรษฐกิจเพื่อส่งลูกหลานให้มีความศึกษาในชั้นสูง หรือเป็นคำรักษาพยาบาลในกรณีที่มีการเจ็บป่วยได้ และบางคนนั้น เมื่อก่อนเคยออกไปรับจ้างที่อื่น เช่น ลำพูน กรุงเทพฯ ระยะเวลาไม่กี่เดือนนี้ไม่มีคนจ้างแล้ว สภาพแบบนี้หากไม่หาแนวทางแก้ไขหรือช่วยเหลือ สนับสนุน จะทำให้ชาวบ้านหันไปตัดไม้หรือเผาถ่านขายก็สูงขึ้นเรื่อย ดังนั้นหากมีการส่งเสริมพัฒนาอาชีพที่เป็นวัสดุในท้องถิ่น ได้ก็จะเป็นทางเลือกใหม่และเป็นความหวังให้ชาวบ้านได้

ปัญหาและสาเหตุ 2. สมาชิกป่าชุมชนในแต่ละหมู่บ้านจำนวนหนึ่ง ที่ยากจนมากหมู่บ้านละประมาณ 30 คน โดยเฉลี่ย ยังเลี้ยงชีพด้วยการตัดไม้แปรรูปขาย เพราะไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ไม่มีอาชีพอย่างอื่นและไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพื่อเดินทางไปทำงานเป็นแรงงานรับจ้างยังต่างประเทศได้ และคนเหล่านี้เป็นปัญหาอุปสรรค ในการดูแลพื้นที่ป่าที่สมาชิกคนอื่นชอบนำมาอ้าง เพื่อการเข้าไปตัดไม้อยู่เสมอ หากได้รับการส่งเสริมอาชีพที่ทำให้พอมีรายได้ ได้บ้าง คนเหล่านี้ก็ยินดีจะลด และเลิกการตัดไม้เช่นกัน

ปัญหาและสาเหตุ 3 สภาพป่าและอาหารในป่าเริ่มร่อยหรอ/มีสภาพเสื่อมโทรมอยู่ลึกเข้าไปในป่าใหญ่มากขึ้น ทำให้ชาวบ้านหากินลึกเข้าไปในป่าคั้นน้ำมากขึ้น เป็นการเข้าไปรบกวนระบบนิเวศน์ของป่ามากขึ้น

ปัจจัยและสาเหตุ 4 ชาวบ้านเริ่มมีความรักต่อผืนป่า ว่าสามารถให้ประโยชน์แก่ชุมชนได้มากมายหลายทางนอกจากการให้เนื้อไม้โดยตรง และมีความตื่นตัวในเรื่องการใช้ป่าอย่างยั่งยืนมากขึ้น จึงได้มีการวางแผนแนวทางการรักษาป่า และใช้ประโยชน์ให้ดียิ่งขึ้นสืบไป และเห็นว่า กองทุนชุมชนจะสามารถเข้ามาช่วยทำให้ องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น สนับสนุนให้กิจกรรมที่ชุมชนคิดค้นเป็นจริงได้มากขึ้น

ปัจจัยและสาเหตุ 5 ยังมีหมู่บ้านรอบข้างอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้มีการรวมตัวกันทำป่าชุมชน และมีปัญหาเรื่องการลักลอบตัดไม้ในกลุ่มน้ำแม่มอกอยู่อย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการเครือข่าย ฯ เห็นว่า แนวทางของเครือข่ายจะต้องเข้าไปรณรงค์ สนับสนุนให้เกิดการรักษาป่าในหมู่บ้านของตนต่อไป

3.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านที่มีหมู่บ้านอยู่ใกล้เขตป่าสงวนหรือป่าอนุรักษ์ ได้กลายมาเป็นผู้ที่รักษาป่าหรือใช้ป่าอย่างประหยัดและยั่งยืน ในรูปแบบของป่าชุมชนแทนการตัดไม้ทำลายป่าในรูปแบบเดิม ๆ
2. เพื่อส่งเสริม/คิดค้นหาอาชีพใหม่ ๆ และพัฒนาอาชีพดั้งเดิมให้สามารถนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างไม่เดือดร้อน ทดแทนรายได้จากการตัดไม้ทำลายป่า
3. พัฒนาความรู้ความสามารถชาวบ้านให้มีความรู้เท่าทันในเรื่อง การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านของตนต่อไป

3.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. องค์กรชาวบ้าน จำนวน 11 หมู่บ้าน มีความเข้มแข็ง สามารถจัดการ ดูแล รักษา อนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน
2. ชาวบ้านจะมีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นและคาดว่าจะมีความยั่งยืนถาวรเพราะว่าเป็นการนำวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นไปแปรรูปให้มีคุณค่าเพิ่ม

3. ชาวบ้าน ได้ฝึกฝนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันเองระหว่างชุมชนต่อชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความสมัครสมานสามัคคีกันระหว่างลุ่มน้ำ

4. ผลจากการทำงานรณรงค์อย่างต่อเนื่องของคณะกรรมการเครือข่ายชุมชนลุ่มน้ำแม่มอก คาดว่าในอนาคตจะเกิดหมู่บ้านที่รักษาป่าโดยองค์กรของชาวบ้านเองขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มอกทั้งหมดครบ 19 หมู่บ้าน

3.4 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนเป็นเวลา 1 ปี เดือน วัน จะเริ่มโครงการเมื่อใด (ระบุวัน/เดือน/ปี ให้ชัดเจน) 1 กันยายน 2542-31 สิงหาคม 2543

3.5 กลุ่มเป้าหมายหลักและผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ รวมประมาณ 8208 คน ประกอบด้วย (ตอบได้หลายข้อ)

คนจน(ผู้มีรายได้น้อยทั้งหมด)	8,208 คน	คนพิการ	104 คน
ผู้กลับภูมิลำเนา	595 คน	ผู้หญิง	4,187 คน
คนว่างงาน	คน	อื่น ๆ (สมาชิกชุมชน/ผู้สูงอายุ)	756 คน

- กลุ่มเป้าหมายรองและผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ รวมประมาณ 7,141 คน
- รวมกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 15,349 คน

3.6 โครงการนี้มีการใช้แรงงานในชุมชนหรือไม่

ไม่มี มีจำนวน 1,000 คน

3.7 โครงการนี้ ประกอบด้วย กิจกรรมหรือโครงการย่อย ดังต่อไปนี้

1. การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้
2. การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ
3. การสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรชุมชนและเครือข่าย
4. การติดตามสนับสนุนและประเมินผล

3.8 รายละเอียดการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

ลำดับที่/ชื่อกิจกรรม	วิธีการทำกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1.อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ 1.1การฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน	1.1.1จัดเวทีให้การศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปบทเรียนการจัดการป่า แก่สมาชิกป่าชุมชนในแต่ละหมู่บ้านปีละ 2 ครั้ง 1.1.2นำคณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชน ไปศึกษาดูงานการจัดการป่าและการพัฒนาอาชีพกับภายนอก 1 ครั้ง	ตุลาคม 42 เป็นต้นไป	-กรรมการป่า ทุกหมู่บ้าน -กรรมการ เครือข่าย
1.2การทำป่าแนวเขตป่าชุมชนและการซ่อมบำรุงเพิ่มเติม	1.2.1จัดการซ่อมบำรุงป่าที่เก่าตัวหนึ่งสื้อลอกหรือป่ายโค่นไฟไหม้ ให้มีสภาพเป็นป่าใหม่เห็นชัดเจน แก่ผู้ผ่านทางหรือผู้บุกรุก 9 หมู่บ้าน 1.2.2สมทบทุนสนับสนุนค่าอุปกรณ์ทำป่าแก่หมู่บ้านที่เริ่มทำป่าชุมชนใหม่ 10 หมู่บ้าน 1.2.3ทำโมเดลแสดงพื้นที่ป่าชุมชนและพื้นที่ลุ่มน้ำ 1 แสง	ตุลาคม 42 เป็นต้นไป	- กรรมการป่า ชุมชนทุกหมู่บ้าน - กรรมการ เครือข่าย
1.3 ทำแนวเขตป้องกัน ไฟป่า 9 หมู่บ้าน	1.3.1ทำแนวเขตป้องกัน ไฟป่าในพื้นที่ที่ชาวบ้านปลูกพืชผักพื้นบ้านและสมุนไพรเพิ่มเติมให้แก่ป่า 9 ป่า	- 1 ธันวาคม ของทุกปี เป็นต้นไป	- กรรมการป่า ชุมชนทุกหมู่บ้าน

ลำดับที่ / ชื่อกิจกรรม	วิธีการทำกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1.4 ปลุกพืชผักอาหารและไม้ใช้สอยคั้นตู้ป่า	1.4.1 ปลุกพืชผักพื้นบ้านเป็นอาหารและไม้ใช้สอยคั้นตู้ป่า เช่น หน่อไร่ หน่อบง ผักหวาน สัก และพืชอื่น ๆ คั้นตู้ป่าเพื่อให้เป็นแหล่งอาหารที่ยั่งยืนของชุมชน 9 ป่า	- เริ่มเตรียมกล้าพันธุ์ตั้งแต่ ค.ค. 42 เป็นต้นไป	-กรรมการป่าชุมชนทุกหมู่บ้าน
1.5 พิธีกรรมทางวัฒนธรรม	1.5.1 จัดพิธีบวชป่า หรือสืบชะตาป่าต้นน้ำในป่าชุมชน 9 ป่า	- เริ่มตั้งแต่ ค.ค. 42 เป็นต้นไป	- กรรมการเครือข่าย
1.6 รณรงค์ให้เกิดป่าชุมชนในหมู่บ้านใหม่ 10 หมู่บ้าน	1.6.1 รณรงค์ให้หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มอกด้วยกันที่ยังไม่ได้ทำเรื่องป่าชุมชน ให้ได้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ป่าและการใช้ป่าไม้อย่างรู้คุณค่าใน 10 หมู่บ้านที่ยังไม่มีป่าชุมชน	เริ่มตั้งแต่ 1 ก.ย. 42 เป็นต้นไป	- กรรมการเครือข่าย
1.7 การรณรงค์ในระดับนโยบายรัฐ	1.7.1 รณรงค์สนับสนุนให้รัฐออก พรบ.ป่าชุมชน ที่เอื้อประโยชน์ต่อการรักษาป่าของชาวบ้าน เน้นหลักการให้ชาวบ้านดูแลรักษาและใช้ประโยชน์จากป่าได้ ร่วมกับเครือข่ายป่าชุมชนภาคเหนือ จัดหารายชื่อ 50,000 คน เสนอกฎหมายตามสิทธิ์		- กรรมการเครือข่าย
1.8 สร้างกองทุนป่าชุมชน	1.8.1 ส่งเสริมให้มีการสร้างกองทุนป่าชุมชน ในแต่ละหมู่บ้านโดยการออมครอบครัวละ 5 บาท ต่อเดือน (ขณะนี้บ้านกุ่มน้ำได้เริ่มดำเนินการแล้ว) 1.8.2 ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนชุมชน หมู่บ้านละ 50,000 บาท เพื่อเป็นทุนในการดูแลรักษาฟื้นฟูป่า		กรรมการเครือข่าย ร่วมกับกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน
2.การส่งเสริมอาชีพ			- กรรมการเครือข่าย
2.1 การฝึกอบรม / สัมมนา/ ศึกษาดูงาน	2.1.1 นำคณะกรรมการเครือข่ายไปศึกษาดูงานการประกอบอาชีพที่น่าสนใจและศึกษาการตลาดจากตลาดข้างถนนในเขตภาคเหนือตอนบน 2.1.2 ฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาอาชีพและการตลาดในหมู่บ้านต่าง ๆ 11 หมู่บ้าน		
2.2 ส่งเสริมการปลูกกล้วยน้ำว้าและการแปรรูป	2.2.1 ส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนทุกหมู่บ้านปลูกกล้วยน้ำว้าเพราะเป็นพืชที่ปลูกง่ายไม่ต้องใช้น้ำมาก ไม่มีโรคระบาด มีตลาดชัดเจน เช่น ศูนย์ฝึกลูกช้างลำปาง/พ่อค้าทั่วไป และการแปรรูปเป็น กล้วยอบ กล้วยกวน กล้วยม้วนหมู่บ้านละ 2 เตา 2.2.2 สร้างเตาอบกล้วย เพื่อนำกล้วยที่ชุมชนมีอยู่เดิม และปลูกใหม่มาแปรรูปเป็นกล้วยอบและกล้วยม้วนหมู่บ้านละ 2 เตา		-กรรมการเครือข่ายร่วมกับกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน

ลำดับที่ / กิจกรรม	วิธีการทำกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	2.2.3 จัดเวทีฝึกอบรมวิเคราะห์การหาลาดระดับกว้าง และการสร้างตลาดเพื่อให้สามารถขยายการผลิตให้เพิ่ม จากตลาดเดิมที่มีอยู่ในปัจจุบัน		
2.3 ส่งเสริมการปลูกและการแปรรูปสมุนไพร	2.3.1 ส่งเสริมให้สมาชิกเครือข่ายป่าชุมชนปลูกสมุนไพร ทั้งในครัวเรือน หัวไร่ปลายนา และในป่าชุมชน 2.3.2 ส่งเสริมให้ชุมชน ทำการแปรรูปสมุนไพรร่วมกับ คณะวิจัยสมุนไพรเพื่อพัฒนาชนบทจากมหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับสถานีอนามัยบ้านกุ่มเนินและชมรมหมอบึงเมืองแม่มอก เพื่อเป็นเวชภัณฑ์ทางเลือกและผลิตภัณฑ์ยาแผนโบราณ เริ่มให้แก่ผู้ป่วยโรคเอดส์		- กรรมการเครือข่ายร่วมกับชมรมหมอบึงเมืองแม่มอก และกรรมการป่าชุมชนบ้านกุ่มเนิน
2.4 ส่งเสริมการทำตลาดข้างถนน	2.4.1 ทำตลาดข้างถนนจุดที่ 1 เส้นทางระหว่าง อ.เถิน จ.ลำปาง กับ อ.ทุ่งเสลี่ยม จ.สุโขทัย จุดที่ 2 เส้นทางถนนพหลโยธินระหว่างตัวเมืองลำปาง กับ อ.เถิน ด้วยรูปแบบง่าย ๆ เพื่อให้ชุมชนนำสินค้ามาจำหน่ายข้างทาง เป็นการสร้างตลาดทางเลือกอีกทางหนึ่ง		- กรรมการเครือข่าย
2.5 ส่งเสริมการเพาะเห็ด	2.5.1 ส่งเสริมการเพาะเห็ดเพื่อเป็นแนวทางหรือเป็นแบบอย่างการสร้างอาชีพนึ่งให้แก่ชาวบ้าน ใน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเด่นอุดม บ้านกุ่มเนิน บ้านห้วยริน และบ้านปางอ้า 2.5.2 ฝึกอบรมพัฒนาฝีมือให้กลุ่มผู้เพาะเห็ดมีความรู้ความสามารถในการทำ การเพาะเห็ด นางรมนางฟ้า เห็ดหอม และการหาลาดให้แก่กลุ่ม		- กรรมการเครือข่ายร่วมกับกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน
2.6 กองทุนสนับสนุนเบื้องต้น	2.6.1 ส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์เพื่อพัฒนาอาชีพในแต่ละหมู่บ้าน 2.6.2 ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนชุมชน หมู่บ้านละ 50,000 บาท เพื่อเป็นเงินลงทุนของกลุ่มชาวบ้านในเบื้องต้น		- กรรมการเครือข่ายร่วมกับกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน
3. การสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรชุมชนและเครือข่าย	3.1 คณะกรรมการเครือข่ายประชุมสัมมนาประจำปีเดือน/ฝึกอบรมสัมมนาและหรือศึกษาดูงาน การพัฒนาอื่น ๆ 3.2 สมาชิกป่าชุมชนแต่ละหมู่บ้าน จัดเวทีประชุมสรุปผลการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนความรู้และการหาแนวทางการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เดือนละ 1 ครั้ง 3.3 เชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ความเข้าใจในประเด็นสถานการณ์การพัฒนาใหม่ๆ เรื่องเศรษฐกิจ	- กรรมการเครือข่ายร่วมกับกรรมการป่าชุมชนหมู่บ้าน	

ลำดับที่ / กิจกรรม	วิธีการทำกิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
	<p>สังคม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้านอื่น ๆ</p> <p>3.4 อบรมรณรงค์ขยายแนวความคิดการจัดการป่าโดยองค์กรชาวบ้านไปสู่หมู่บ้านที่ยังไม่ได้ทำเรื่องป่าชุมชน ในหมู่บ้านที่เหลืออีก 10 หมู่บ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่มอก</p> <p>3.5 ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าไม้ในเขตลุ่มน้ำแม่มอก โดยการเริ่มที่การจัดค่ายปลูกฝังทัศนคติและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนด้วยกัน</p>		
4.การติดตามประเมินผลและสนับสนุนการทำงาน	4.1 คณะกรรมการเครือข่ายติดตามดูแลและสนับสนุนการทำกิจกรรมในหมู่บ้านที่เป็นเครือข่ายพร้อมกับการประเมินผลการทำงานและตรวจสอบการใช้งบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้		

ส่วนที่ 4 งบประมาณโครงการ

4.1 งบประมาณที่เสนอรับการสนับสนุนจากกองทุนชุมชน แยกตามกิจกรรมดังนี้

โครงการ.....

ลำดับที่/ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ จากกองทุน	แยกตามหมวด				งบสนับสนุน จากชุมชน	งบสนับสนุน จากแหล่งอื่น
		โครงสร้าง	วัสดุอุปกรณ์	บริการ	ติดตามงานอื่น ๆ		
1.การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้	39,000			39,000			
1.1.การฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน	-			-			
1.1.1.จัดเวทีสรุปบทเรียนการทำงานในหมู่บ้านปีละครั้ง 13 หมู่บ้าน x 100 คน x ค่าอาหาร 30 บาท	-			-			
1.1.2.ผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายศึกษาดูงานการจัด การป่าและการจัดการองค์กร กับกลุ่มอื่น ๆ 20คน x ค่าเดินทาง+ค่าอาหาร+ค่าที่พัก	15,000			15,000			
1.1.3. สัมมนาสรุปบทเรียนการทำงานเครือข่ายปีละ 1 ครั้ง x 100 คน x ค่าอาหาร 30 บาท x ค่าเดินทาง 50 บาท + ค่าประสานงาน 1,000 บาท + ค่า วิทยากร 2 คน 2,000บาท+ค่าเอกสาร 20 บาท 100 ชุด = 2000บาท	-			-			
1.2 การทำป่าชุมชน	-			-			
1.2.1 จัดหาสีทาป้าย ปรับปรุงป้ายเดิม 13 หมู่บ้าน x 1,500 บาท	19,500			16,500		ชุมชนสมทบไม้ ทำป้ายรวม 6 หมู่ บ้าน มูลค่า ประมาณ 12,000	
1.2.1 สนับสนุนสีทาป้ายแก่หมู่บ้านขยายที่จะทำป่าชุมชน ใหม่ 6 หมู่บ้าน x 2,000บาท	-			-			
	12,000			12,000			

ลำดับที่/ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ จากกองทุน	แยกตามหมวด				งบสนับสนุน จากแหล่งอื่น
		โครงสร้าง	วัสดุอุปกรณ์	บริการ	ติดตามงานอื่นๆ	
1.2.3 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำโมเดล	15,000		15,000		-	งบสนับสนุน จากชุมชน
1.2.4 สืบอบรมการทำโมเดลอย่างมีส่วนร่วม ค่าอาหาร 10คนx50บาทx7วัน+ค่าวิทยากร 1,500บาท	- 5,000				- 5,000	- ชุมชนมีส่วนร่วม ร่วมสละแรงงาน 9,100
1.3 ทำแนวเขตป้องกันไฟฟ้า	-				-	
1.3.1 การเผ่าระวัง/การจัดหาอุปกรณ์/1หมู่บ้านxป่าละ 5 กม.x2,500 บาท	- 137,500				- 137,500	ชุมชนสมทบค่า อาหารคิดเป็นเงิน 10,000 บาท
1.3.2 ค่าอาหารและค่าเดินทาง 50คนx70บาทx10 หมู่ บ้าน	- 35,000				- 35,000	
1.4 การปลูกพืชผักอาหารและไม้ใช้สอยคืนสู่ป่า	-				-	ชุมชนสมทบค่า แรงในการสร้าง ศูนย์และดูแล รักษา 5,000บาท
1.4.1 ทำโรงเรือนชั่วคราวเป็นศูนย์เพาะชำกล้าไม้ จำนวน 2 ศูนย์ใน 2 ตำบล x8,000บาท	- 16,000				- 16,000	
1.4.2 อุปกรณ์ในการเพาะชำ 2 ศูนย์ x 3000บาท	6,000		6,000			
1.5 จัดพิธีบวงสรวงหรือสืบทอดป่าต้นน้ำของแต่ละหมู่บ้าน 13 หมู่บ้านx8,000บาท	104,000				104,000	ชุมชนร่วมแรง ร่วมใจสมทบ ข้าวสาร อาหาร แห้ง

ลำดับที่/ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ จากกองทุน	แยกตามหมวด				งบสนับสนุน จากแหล่งอื่น
		โครงสร้าง	วัสดุอุปกรณ์	บริการ	ติดตามงานอื่น ๆ	
1.6 การรณรงค์ให้เกิดป่าชุมชนในหมู่บ้านใหม่ 1.6.1 ค่าเดินทางประสานงานของกรรมการเพื่อไป ประชุมในหมู่บ้านขยาย ที่ยังไม่มีการจัดตั้งกองทุน 6 หมู่บ้าน และค่าเอกสารจัดเตรียมข้อมูลค่าจ้างสำรวจต่าง ๆ 500 บาท x 12 เดือน	6,000				6,000	
1.7 การรณรงค์ผลักดัน พบ.ป.ชุมชน 1.7.1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง/ค่าอาหาร/ค่าที่พัก						
1.8 กองทุนสนับสนุนเบื้องต้น 1.8.1 ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนด้านสวัสดิการในการ อนุรักษ์ป่าหมู่บ้านและ 35,000x13 หมู่บ้าน 1.8.2 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนป่าชุมชนในหมู่บ้าน ที่ป่าชุมชนก่อนแล้ว 11 หมู่บ้านครบวงจรแล้ว 5 บาท ต่อเดือน	- 455,000 - -		- 455,000			- - จัดตั้งกองทุนป่า ชุมชนครบวงจร และ 5 บาทต่อ เดือน= 60,000

ลำดับที่/ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ จากกองทุน	แยกตามหมวด				งบสนับสนุน จากแหล่งอื่น
		โครงสร้าง	วัสดุอุปกรณ์	บริการ	ติดตามงานอื่นๆ	
2. การส่งเสริมอาชีพ	-					
2.1 การฝึกอบรมสัมมนา/ศึกษาดูงาน	-					
2.1.1 คณะกรรมการศึกษาดูงานการส่งเสริมอาชีพ/การจัดการองค์การและการจัดการด้านการตลาดในชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ ค่าเดินทาง/ค่าอาหาร/ค่าที่พัก/ค่าวิทยากร	15,000			15,000		
2.1.2 จัดสัมมนาพบเรียน กลุ่มอาชีพที่มีอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ 13 หมู่บ้านและหมู่บ้านขยาย 6 หมู่บ้าน	-					
ค่าอาหาร/ค่าวิทยากร/ค่าจัดเตรียมเอกสาร	15,000			15,000		
2.1 ส่งเสริมการปลูกกล้วยน้ำว้าและการแปรรูปจำนวน 50 ครอบครัว	-					
2.1.1 ฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนเทคนิคการปลูก การบำรุงรักษาและการแปรรูปกล้วยน้ำว้ามีปัญญาที่หมู่บ้านและแบบทันสมัยใหม่ การจัดการตลาดแก่สมาชิก 80 คนx 20 หมู่บ้าน ค่าเดินทาง/ค่าอาหาร/ค่าที่พัก/ค่าวิทยากรและค่าประสานงาน/ค่าจัดเตรียมเอกสาร	5,000					ชุมชนสมทบค่าอาหาร 30บาท/คน 48,000บาท
2.2.2 การจัดหากล้าพันธุ์กล้วย 5,000 หน่อx10 บาท	-					- - ชุมชนจัดหาของเองหน่อละ 10 บาท 50,000

ลำดับที่ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ จากกองทุน	แยกตามหมวด				งบสนับสนุน จากแหล่งอื่น
		โครงสร้าง	วัสดุอุปกรณ์	บริการ	ติดตามงานอื่นๆ	
2.2.3 สร้างเตาอบกล้วยพลังงานแสงสใน 19 หมู่บ้านทั้งหมู่บ้านหลักและหมู่บ้านขยายจำนวน 19 เตา ๆ ละ 13,000บาท (ชุมชนสมทบหมู่บ้านละ 5,000 บาท)	247,000		247,000			งบสนับสนุน จากชุมชน ชุมชนสมทบค่า แรงและโรงเรียน 95,000
2.2.4 ค่าจัดหาอุปกรณ์วัสดุหีบห่อ 19 ชุด x3,000บาท	57,000		57,000			
2.3 ส่งเสริมการปลูกและการแปรรูปสมุนไพร	-		-			
2.3.1 สักอบรมและแลกเปลี่ยนเทคนิคการปลูกการบำรุงรักษาและการแปรรูปสมุนไพร ทั้งแบบภูมิปัญญาพื้นบ้าน และแบบสมัยใหม่และการวิเคราะห์การตลาดแก่ผู้แทนเครือข่ายกลุ่มสมุนไพร 80 คน ใน 8 หมู่บ้านของตำบลแม่มอก	-		-			
- ค่าอาหาร 45 บาทx80 คน	3,600		3,600			
- ค่าวิทยากร/ค่าประสานงานและค่าจัดเตรียมเอกสาร	2,000		2,000			
2.3.2 จัดหาพันธุ์และกล้าสมุนไพร บางอย่างจากภายนอกมาให้ชาวบ้านในพื้นที่ปลูกเสริม เพื่อสร้างความหลากหลายในพื้นที่สมุนไพร	10,000					ชุมชนสมทบแรง งาน 5,000บาท
2.3.3 ปรับปรุงสถานที่สำหรับผลิตยา	50,000					

ลำดับที่/ชื่อกิจกรรม	งบประมาณ จากกองทุน	แยกตามหมวด				งบสนับสนุน จากแหล่งอื่น	
		โครงสร้าง	วัสดุอุปกรณ์	บริการ	ติดตามงานอื่นๆ		
2.3.4 เครื่องมือในการผลิตยา -เครื่องบดยา -เครื่องร่อนยา -เครื่องปิดฝัก -ตาชั่งสมุนไพรขนาด 60 ก.ก. -ตาชั่งขนาดเล็กขนาด 1 ก.ก. -แคปซูลบรรจุยา -ของบรรจุผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป -สติ๊กเกอร์ปิดซองยา -คู่มือการปลูกการเก็บเกี่ยว การแปรรูปสมุนไพร -เตาแลกเปลี่ยนพลังงานอบสมุนไพร	- 35,000 10,000 1,500 1,000 1,000 10,000 10,000 3,000 3,500 15,000					งบสนับสนุน จากชุมชน สิ่งชุมชนมีเป็น ต้นทุนคือความรู้ ความชำนาญใน การแปรรูป สมุนไพรและมี อาจารย์จากภาค วิชาเภสัชพฤกษ ศาสตร์ คณะ เภสัช ม.มหิดล มา ทำการสนับสนุน พัฒนา	งบสนับสนุน จากแหล่งอื่น
2.3.5 การผลิตสมุนไพร ตรีผลา เพื่อผู้ติดเชื้อ HIV สำหรับบรรเทาและแก้ไขปัญหา เริ่ม แผลพุพองเรื้อรัง งูสวัด และผด คันคัน (ทดลองได้ผลมาแล้วว่า สามารถออกการค้าถือว่าได้แน่นอน โดยชมรม สมุนไพรแม่ฮ่องสอนร่วมกับสถานอนามัยบ้านกุ่มเม็ง และอาจารย์จากคณะเภสัช ม.มหิดล ราคาถูกกว่ายา ต่างประเทศ 10 เท่า)	- - - - - -					รูปแบบและ ประสานงานกับ กระทรวงสา ธารณสุขเพื่อ ทดลองจำหน่าย ตามโรงพยาบาล ต่างๆ	

4.2 ภาพรวมงบประมาณโครงการ

แหล่งงบประมาณ	จำนวนเงิน (บาท)			
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
1. งบประมาณที่เสนอรับจากกองทุน	1,655,916			
2. ชุมชนสมทบร้อยละ 10 ☐ เงิน ☐ วัสดุ ☐	344,100			
3. งบประมาณจากหน่วยงานอื่น ☐ ราชการ ☐	-			
รวมทั้งหมด	1,990,016			

4.3 การบริหารเงินงบประมาณของโครงการ

- 1.) ผู้มีอำนาจอนุมัติ คณะกรรมการ
 เจ้าหน้าที่หรือผู้ดำเนินงาน
 อื่น ๆ ระบุ

2.) ผู้มีอำนาจเบิก – จ่ายเงินในบัญชีธนาคาร (2 ใน 3 คนในคณะกรรมการ)

ชื่อ – นามสกุล

ตำแหน่ง

1. นายฉล่ำ โนปัง	ประธานเครือข่ายป่าชุมชนลุ่มน้ำแม่มอก	ประธาน
2. นายสงวน สมหาญวงศ์	รองประธานเครือข่ายป่าชุมชน	รองประธาน
3. นายต่อม เมาฟาย	กรรมการเครือข่ายป่าชุมชน	กรรมการ

3.) ผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชีรายงาน

- 1) นายฉล่ำ โนปัง 2) นายจำเนียร วงศ์เขื่อนแก้ว 3) นางมาลี ปิงธิ

4.) สมาชิกและชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบรายงานการเงินอย่างไร

-
- มี อธิบาย

1. แจ้งให้สมาชิกทราบเรื่องการเงินทุกครั้งที่มีการประชุมพร้อมแสดงการเบิกจ่ายเงินของสมุคธนาการ
2. คณะกรรมการป่าชุมชนแต่ละหมู่บ้านแจ้งยอดการเบิกจ่ายเงินให้สมาชิกในหมู่บ้านทราบทุกครั้งที่มีการประชุม

3. สมาชิกทุกคนสามารถตรวจสอบ การทำงานและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ได้ตลอดเวลาที่ต้องการ

4. รายชื่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเบิกจ่าย / ฝ่ายตรวจสอบบัญชีและฝ่ายการเงินสามารถกันด้วยการให้เป็นคนต่างหมู่บ้าน

5.) คณะกรรมการจะบริหาร ควบคุม ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินของโครงการอย่างไร

1. เบิกจ่าย 2 ใน 3
2. ประธานมีอำนาจสั่งจ่ายเพียง 300 บาท ถ้ามากกว่านั้นต้องขอมติการจ่ายเงินจากคณะกรรมการดำเนินงาน

3. ให้เจ้าหน้าที่บัญชีคอยตรวจสอบฝ่ายการเงิน เพื่อสร้างการคานอำนาจ ทำให้มีการตรวจสอบโดยระบบ

4. คณะกรรมการทุกคนจะทำหน้าที่คอยดูแลและสนับสนุนการทำกิจกรรมตามหมู่บ้านต่าง ๆ

4.4 เมื่อหมดเงินสนับสนุนจากกองทุนชุมชน โครงการจะดำเนินงานต่อเนื่องด้วยตนเองได้อย่างไร

1. คณะกรรมการป่าชุมชนยังคงทำงานต่อเนื่องเพราะเป็นการทำงานในรูปแบบของอาสาสมัคร มีการสลับเปลี่ยนกันเข้ามาทำงานอยู่ตลอดเวลา

2. ชุมชนเริ่มเห็นผล ที่ได้รับจากการรักษาป่าว่ามีผลดีในด้านอาหาร ด้านการหาของป่าออกมาจำหน่ายและความชุ่มชื้นของป่ากลับคืนมาหลังจากหายไปนาน

3. ผลที่ได้รับจากการสนับสนุนของกองทุนชุมชน จะนำไปสู่การร่วมมือของคนในชุมชนมากขึ้น และจะยังคงมีกิจกรรมต่อเนื่องที่คณะกรรมการจะต้องติดตามพัฒนาและประเมินผลต่อไป

4. ผลจากการได้รับการสนับสนุนจากกองทุนชุมชน จะนำไปสู่การสร้างคนรุ่นใหม่ สร้างผู้นำให้มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ระหว่างคนกับคนและคนกับป่าไม้ และจะมีการสืบการรักษาป่าโดยองค์กรชาวบ้านต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

องค์กรจะจัดทุนหมุนเวียนหรือรายได้ที่เป็นผลของโครงการให้มีความต่อเนื่องภายหลังโครงการสิ้นสุดอย่างไร

1. ขยายกลุ่มเป้าหมายให้เพิ่มจำนวนมากขึ้น

2. ผลที่ได้ไปส่งเสริมงานด้านเยาวชน ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอาชีพ

3. คณะกรรมการเครือข่ายป่าชุมชนแม่มอกยังคงอยู่เพื่อส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ป่าและใช้ป่าอย่างยั่งยืนต่อไป แม้การได้รับการสนับสนุนการกองทุนเพื่อสังคมจะหมดไปแล้วก็ตาม

4. นำงบประมาณกองทุนดังกล่าวไปใช้เพื่อการพัฒนาป่า เช่น การจัดหาพันธุ์ไม้และสมุนไพรขึ้นสู่ป่า การดับไฟป่าและอื่น ๆ

องค์กรจะขยายงานไปสู่ชุมชนอื่น – สังคมวงกว้างได้อย่างไร

1. เป็นแหล่งสถานที่ศึกษาดูงานและเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนอื่น ๆ ในการสร้างอาชีพและการพยายามอยู่ร่วมกันกับป่าได้อย่างยั่งยืน

2. เป็นวิทยากรให้แก่ชุมชนอื่น ๆ ที่ได้ประสานงานเข้ามา

3. รณรงค์ให้หมู่บ้านที่เหลือจำนวน 6 หมู่บ้านในตำบลแม่มอกและตำบลเวียงมอกได้พยายามรักษาป่าในรูปแบบของชุมชน

4. เข้าร่วมกับเครือข่ายสมาชิกป่าชุมชนภาคเหนือในการผลักดัน พรบ.ป่าชุมชนฉบับ กนภ.

5. รณรงค์ให้หมู่บ้านอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือ ในสองตำบลของอำเภอเงินและอำเภอใกล้เคียง ได้รู้จักป่าชุมชนและแนวทางการบริหารจัดการ

6. ประสานงานกับสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลทั้งสองแห่งเพื่อออกกฎระเบียบในการจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชน

7. งบประมาณที่ได้จากการประกอบอาชีพ จะทำการหักเข้ากองทุนป่าชุมชนของหมู่บ้านนั้น ๆ ไม่ต่ำกว่า

ร้อยละ 1 บาท

รายละเอียด
โครงการที่มีการก่อสร้าง

กรณีทีโครงการมีการก่อสร้าง ควรมีรายละเอียด ดังนี้

9. โครงการนี้ ได้ตั้งอยู่ในบริเวณและสถานที่ อันประกอบด้วย

มีแผนที่สถานที่ พื้นที่.....(ตารางวา งาน ไร่)

มีตำแหน่งโฉนดที่ดิน โฉนดเลขที่

มีระบบไฟฟ้า ขนาด

มีระบบน้ำประปาหรือแหล่งน้ำ ไกลี่ ระยะทาง

ไกลี่ ระยะทาง.....

มีระบบระบายน้ำ หรือท่อระบายน้ำ ขนาด

มีระบบถนน ลูกรัง กว้าง เมตร

หินคลุก กว้าง เมตร

คอนกรีต กว้าง เมตร

ลาดยาง กว้าง เมตร

สิ่งก่อสร้างอยู่บนที่ดิน สาธารณะ ส่วนบุคคล

กรณีที่ดินส่วนบุคคลมีข้อตกลง หรือหนังสือยินยอมใช้ประโยชน์เพื่อสาธารณะอย่างไร

เจ้าของมีหนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์โดยไม่คิดมูลค่าเป็นเวลา 7 ปี

2. กรุณาแสดงแผนที่ชุมชน ที่ประกอบด้วย ที่ตั้งของแหล่งทรัพยากร (ป่า แหล่งน้ำ ที่ดินสาธารณะที่ดินทำกินของเกษตรกรที่ตั้งของสถานที่สำคัญของชุมชน เช่น โรงเรียน สถานีนามัย วัด ศาลาที่ประชุม และอื่น ๆ พร้อมระบุที่ตั้งของโครงการที่เสนอขอโดยละเอียด)

3. แบบแปลนและรูปแบบของโครงสร้าง โดยละเอียดอื่น ๆ (กรุณาจัดทำในกระดาษที่จัดหาเอง)

(อยู่ในเอกสารแบบแปลนเดาอบกั้วยประหยัดพลังงาน)

4. รายละเอียดจำนวนและราคาวัสดุ (อยู่ในเอกสารแนบรายการอุปกรณ์)

รายละเอียดวัสดุก่อสร้าง	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
.....
.....
.....
.....

5.กรณีมีการว่าจ้างผู้รับเหมา ผู้ดำเนินโครงการหรือผู้รับเหมา ต้องแนบประวัติการทำงาน การจดทะเบียน และ อื่น ๆ

ไม่มีการว่าจ้างผู้รับเหมา แต่อาจมีการจ้างช่างในหมู่บ้าน มาเป็นผู้ดูแลให้งานมีประสิทธิภาพหรืออาจจ้างช่างฝีมือมาทำบางตำแหน่ง เช่น ช่างเชื่อม เป็นต้น

6.หลังสิ้นสุดโครงการ ชุมชนจะดูแล ซ่อมแซม บำรุงรักษาสังก่อสร้างนี้อย่างไร

กลุ่มประกอบการในหมู่บ้านต่าง ๆ จะเป็นผู้ดูแลและใช้ประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างนี้ต่อไป คณะกรรมการเครือข่ายก็จะทำการตรวจเยี่ยมแลกเปลี่ยน ปรึกษาหารือช่วยเหลือสนับสนุนกันต่อไป ไม่ได้ยุบสลายไปกับการหมดงบประมาณ แต่อย่างใดทั้งสิ้น

ภาคผนวก ฉ
สรุปสาระสำคัญของทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม โดยย่อ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

กองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (กองทุนชุมชน)

1. ความเป็นมา

จากปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจและการเงินที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อภาวะการจ้างงาน และมีแนวโน้มที่จะขยายผลไปสู่ปัญหาทางสังคม ปัญหาการว่างงานและปัญหาความยากจนทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังได้ตระหนักในเรื่องนี้เป็นอย่างมากและเห็นว่าจำเป็นต้องให้การแก้ไขอย่างรวดเร็ว แต่รัฐบาลมีงบประมาณอย่างจำกัดในปัจจุบันจึงได้พิจารณาหาหนทางของู้เงินจากธนาคารโลกและรัฐบาลญี่ปุ่นเพื่อนำมาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจดังกล่าว โดยเฉพาะกลุ่มคนว่างงาน กลุ่มคนยากจนและกลุ่มคนด้อยโอกาส โดยจัดทำภายใต้ชื่อ “โครงการลงทุนเพื่อสังคม” (Social Investment Project)

โครงการลงทุนเพื่อสังคม ดังกล่าวได้กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นระยะสั้นและระยะยาว กล่าวคือ

ระยะสั้น เน้นการแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ในกลุ่มคนว่างงาน กลุ่มคนยากจน และกลุ่มคนด้อยโอกาสให้เกิดการจ้างงาน การเสริมสร้างรายได้และให้ได้รับบริการสวัสดิการสังคม

ระยะยาว เป็นการมุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถและความเข้มแข็ง ขององค์กรชุมชนเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ เสริมสร้างประชาสังคมและให้เกิดธรรมรัฐในระยะยาวโดยแบ่งโครงการออกเป็น 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 เน้นการแก้ไขปัญหาระยะสั้น โดยการสนับสนุนงบประมาณแก่กิจกรรมหรือโครงการภาครัฐที่ก่อให้เกิดการจ้างงาน การเพิ่มรายได้ และการให้สวัสดิการทางสังคมแก่ผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาส และผู้ตกงาน

แนวทางที่ 2 เน้นการแก้ไขปัญหาสังคมระยะยาว และสร้างฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนทางการเงินแก่กิจกรรมและโครงการที่เสนอโดยชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่น ที่มีผลต่อการปรับโครงสร้างทางสังคมและการกระจายอำนาจ ซึ่งจะดำเนินการผ่านกองทุนที่กระทรวงการคลังจะจัดตั้งขึ้นและมอบหมายให้ธนาคารออมสินเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการ คือ กองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund) และกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค (Regional Development Fund) ซึ่งในที่นี้จะขอกกล่าวถึงเฉพาะกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund)

2. หลักการสำคัญของกองทุน

- 2.1 ใช้วิกฤติเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนทั่วประเทศเป็น โอกาสในการ “ปฏิรูปสังคมฐานล่าง” โดยเฉพาะชุมชนที่ยากจนทั้งในเมืองและชนบทโดยควรเริ่มจาก “ทุนทางสังคม” (Social Capital) ที่มีอยู่ในทุกภาคของสังคมและท้องถิ่น โดยเฉพาะ “การรวมกลุ่ม” และ “การผนึกกำลัง” ของชุมชนและท้องถิ่นในรูปแบบ “องค์กรชุมชน” เพื่อร่วมกันพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พัฒนาขีดความสามารถ สร้างจิตสำนึกใหม่และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (People Empowerment) ในการฟื้นฟูวิกฤติเศรษฐกิจชุมชน ฟื้นฟูสังคมไปสู่การพึ่งพาตนเองในระยะยาว
- 2.2 ปรับฐานคิด การวางแผน การบริหารจัดการ และการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อการเน้นให้ “ชุมชนเป็นศูนย์กลาง” (People Centered) โดยให้ชุมชนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การดำเนินการ การติดตามประเมินผล การประสานงาน และการปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง
- 2.3 สร้างความเข้มแข็งในเศรษฐกิจชนบทและเน้น “ระบบเศรษฐกิจพอเพียง” ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้เป็นทางเลือกใหม่ของสังคมไทย
- 2.4 ส่งเสริมให้กลุ่มคนจน กลุ่มคนว่างงาน กลุ่มคนด้อยโอกาสในเมืองและชนบท รวมตัวเข้ากับองค์กรชุมชนที่มีอยู่แล้ว และให้ขยายตัวและขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น ควบคู่กับการขยายกิจกรรมออมทรัพย์และการจัดสวัสดิการของชุมชนในรูปแบบ “องค์กรการเงินของชุมชน” เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตใจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการ
- 2.5 ประสานงานและผนึกกำลังความร่วมมือและการระดมทรัพยากรใหม่ในรูปแบบ “พหุภาคี” (Partnership) กับภาครัฐ ภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจทั้งระดับ นโยบาย ระดับปฏิบัติงานในพื้นที่และระดับชุมชนท้องถิ่น
- 2.6 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในท้องถิ่น (Public Participation) โดยการระดมความคิดเห็นจากหลายฝ่าย มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสต่อสาธารณะ มีการติดตามตรวจสอบโดยฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- 2.7 การดำเนินงานของกองทุนจะเน้นความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพ รวมทั้งให้ติดตาม ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน (Performance)

3. วัตถุประสงค์ของกองทุน ประกอบด้วย

3.1 วัตถุประสงค์เฉพาะหน้า เพื่อแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเน้น

- 3.1.1 การสร้างงานในกลุ่มผู้ว่างงานจากภาวะเศรษฐกิจ
- 3.1.2 การพัฒนาขีดความสามารถในการสร้างรายได้ในกลุ่มผู้ว่างงาน
- 3.1.3 การได้รับสวัสดิการทางสังคม

3.2 วัตถุประสงค์หลัก

- 3.2.1 เพื่อให้มีการฟื้นฟูสังคมฐานล่าง โดยกระบวนการกระจายอำนาจและให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองร่วมกัน
- 3.2.2 เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการ ขององค์กรชุมชน และองค์กรในท้องถิ่นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว
- 3.2.3 เพื่อสนับสนุนให้เกิดระบบเศรษฐกิจพอเพียง และความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจชุมชน
- 3.2.4 เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐและประชาชน
- 3.2.5 เพื่อกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสังคมอย่างกว้างขวาง ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดประชาสังคมและธรรมรัฐในระยะยาว

4. ผลกระทบที่คาดหวังโดยรวม

- 4.1 เกิดการรวมตัวเป็นองค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง และเกิดความร่วมมือของประชาสังคม ในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด
- 4.2 เกิดการรวมตัวของชุมชนฐานล่างเป็นเครือข่ายทั่วประเทศ เกิดเวทีสาธารณะสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นขบวนการที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
- 4.3 เกิดองค์กรธุรกิจของชุมชนระดับท้องถิ่น ที่ชุมชนร่วมกันเป็นเจ้าของ และบริหารจัดการ และเป็นภูมิคุ้มกันระบบเศรษฐกิจพอเพียงของท้องถิ่น
- 4.4 เกิดการร่วมมือเป็นพหุภาคีระหว่างองค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐในส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชนและสถาบันวิชาการ ในการร่วมบริหารกองทุนชุมชนและการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเกิดกองทุนเงินออมของชุมชนขยายครอบคลุมตำบลต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

5. เป้าหมายของกองทุน

5.1 พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและการพึ่งพาตนเองของท้องถิ่น

5.2 ให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนว่างงานที่ได้รับผลกระทบ จากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ กลุ่มผู้หญิง และกลุ่มคนด้อยโอกาสในสังคม

6. พื้นที่ดำเนินการ

6.1 พื้นที่ที่มีศักยภาพ มีทุนทางสังคมในเบื้องต้น กล่าวคือ มรการรวมกลุ่มของชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสาธารณประโยชน์ เป็นต้น

6.2 พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ

6.3 พื้นที่ยากจน

7. เกณฑ์การสนับสนุนโครงการ

เป็นการสนับสนุนแบบให้เปล่าแก่โครงการต่าง ๆ ที่เสนอโดยองค์กรชุมชน โดยมีเกณฑ์การสนับสนุน ดังนี้

7.1 เป็นโครงการของชุมชนท้องถิ่น ที่เน้นให้องค์กรชุมชนหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง มีการบริหารการจัดการดี มีความโปร่งใสและมีศักยภาพ เป็นผู้จัดทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น เพื่อมุ่งตอบสนองและดูแลปกป้องคนยากจน คนว่างงาน และคนด้อยโอกาสในท้องถิ่นประกอบกันไปด้วย

7.2 เป็นโครงการลงทุนทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน และเป็นการสะสมทุนของชุมชน และสมาชิกในรูปกองทุนชุมชนหรือกองทุนออมทรัพย์ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน องค์กรชุมชนและเครือข่ายตลอดจนสามารถเชื่อมโยงร่วมมือ ประสานงานกับกลไกและภาคีอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

7.3 เป็นโครงการที่ส่งเสริมบทบาทของเครือข่ายและประชาคมพหุภาคีในระดับต่าง ๆ ในการพัฒนาโครงการ ให้คำปรึกษาชี้แนะเกี่ยวกับโครงการและติดตามตรวจสอบ ประเมินผลโครงการ ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องร่วมกัน

7.4 เป็นโครงการขนาดเล็ก ใช้เทคโนโลยีที่เรียนง่ายเหมาะสม

7.5 เป็นโครงการที่เน้นการใช้แรงงานคน หรือส่งผลประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม

7.6 ชุมชนที่ได้รับประโยชน์และอยู่ในพื้นที่โครงการ จะต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนด วางแผน และดำเนินโครงการ

7.7 โครงการจะต้องมีความยั่งยืน เกิดประโยชน์ต่อเนื่อง และเมื่อสิ้นสุดความช่วยเหลือสามารถต่อเชื่อมกับแหล่งความช่วยเหลืออื่นได้ เช่น เงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

7.8 ชุมชนที่เสนอโครงการ จะต้องร่วมสมทบงบประมาณเป็นมูลค่าอย่างน้อย ร้อยละ 10 ของงบประมาณโครงการ ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน

7.9 เป็นโครงการที่ไม่ซ้ำกับโครงการของภาครัฐที่ได้รับการสนับสนุนอยู่ หรือได้รับแหล่งทุนนั้นแล้ว

7.10 องค์กรชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการ และดำเนินโครงการให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระยะเวลาที่กำหนด

7.11 เป็นการให้ความช่วยเหลือ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และกิจกรรมของชุมชนไม่ใช่เป็นการลงทุนในเชิงธุรกิจ

8. งบประมาณของกองทุน

8.1 ธนาคารโลก จำนวน 120 ล้านบาทหรือประมาณ 4,800 ล้านบาท
(1 ดอลลาร์ เท่ากับ 40 บาท)

8.2 จากชุมชนสมทบร้อยละ 10 หรือประมาณ 400 ล้านบาท

ภาคผนวก ข
ภาพกิจกรรมของโครงการ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ป้ายแสดงเขตป่าชุมชน

กิจกรรมการบวชป่า

ตลาดข้างถนน

ตลาดข้างถนน

